

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Ympäristösopimukset

Maatalousluonnon monimuotoisuus ja maiseman hoito

- Maatalousluonnon monimuotoisuus ja maiseman hoitosopimukset ovat osa ympäristökorvausjärjestelmää, rahoitus maaseuturahastosta
- Tavoitteena on lisätä hoidettujen perinnebiotooppien ja luonnonlaidunten alaa, ylläpitää/parantaa hoidon laatua sekä uhanalaisten lajien säilymistä
- Asetus ympäristökorvauksen hakemisesta:
<https://mmm.fi/paatokset/paatos?decisionId=0900908f80792ccb>
- Sopimusten haku päättyy 15.6.2022
- Vuoden jatko 30.4.2022 päättyville sopimuksille
 - v. 2015, 2016 ja 2017 alkaneet
- Uusia ympäristösopimuksia 2022 valtion vuoden 2022 talousarvion määrärahan puitteissa

Kuka voi hakea

- Aktiiviljelijä
- Rekisteröidyt yhdistykset
- Hakijan ei tarvitse sitoutua ympäristökorvaukseen, jotta voi hakea ympäristösopimusta.
- Hakijan ei ole tarvinnut hakea aikaisemmin tukia

Sopimus voidaan tehdä:

- Perinnebiotoopit eli niityt, hakamaat tai metsälaitumet jossa on nähtävissä selkeitä merkkejä aiemmasta laiduntamisesta tai alueen käytöstä karjan rehuntuotantoon
- Luonnonlaitumet eli pellon ulkopuolella sijaitsevat laitumet, joita käytetään karjan rehuntuottoon ja joita ei nykytilassa voida luokitella perinnebiotoopiksi tai kunnostettavaksi perinnebiotoopiksi.
- Luonnonlaitumella tulee olla muusta ympäristöstä erottuvia luonto- tai maisema-arvoja, joita voidaan edistää laidunnuksella ja sen tulee sijaita maatalousympäristöön kuuluvassa maisemakokonaisuudessa

- Peltojen reuna-alueet jotka ovat luontoarvoltaan monimuotoisia tai maisemaltaan merkittäviä
- Pellon ja metsä, pellon ja tien tai pellon ja vesistön välisissä sijaitsevat reunavyöhykkeet tai peltoalueiden metsäsaarekkeet jotka kooltaan enintään 1 ha.

Sopimusta ei voi tehdä:

- Viljellyistä pihanurmikoista, puutarhoista, puistoista ja laajoista yhtenäisistä avokallioista
- Kohteista joiden lajistoa tai maisemaa ei voida tuloksellisesti edistää hoitotoimenpiteillä
- Ensisijaisesti metsätalouskäytössä olevista kohteista

Korvauksen määrä

- **450 €/ha/vuosi**
- Valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaille perinnebiotooppikohteille korvaus maksetaan korotettuna **600 €/ha/vuosi**: kohde joka on 1996—2001 julkaistuissa perinnemaisemaraporteissa tai sen jälkeen tehdyissä päivitysinventoinneissa määritelty valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaaksi perinnebiotoopiksi tai ELY-keskus on arvioinut arvoltaan vastaavaksi, ja joka nykytilassaan täyttää arvokkaan perinnebiotoopin määritelmän

Uusien sopimusten haku

- Maatalousluonnon monimuotoisuus
 - Lnro. 253
 - hoitosuunnitelma
 - hoitopäiväkirja (jos vanha sopimus päättynyt)
 - suunnitelmakartta (lohkokartta, jos muutoksia)
 - vuokrasopimus (oltava voimassa koko kauden)
 - kokouspöytäkirjakopio, jossa päätetty hakea sopimusta (rekisteröidyt yhdistykset)
- Pystyttävä laiduntamaan jo ensimmäisenä sopimusvuonna
- Sopimuksen toimenpiteet eivät saa olla päällekkäin Helmi-rahoituksen toimenpiteiden kanssa

Huomioitavaa Moma jatkosopimuksissa

- Noudatettava olemassa olevia sopimusehtoja
 - toteutettava sopimukseen liittyviä hoitosuunnitelmassa yksilöityjä vuosittaisia ja mahdollisesti määrävälein toteutettavia toimenpiteitä.
 - muutoksista ilmoittaminen (esim. eläintenpidon lopettaminen, lohkon poistuminen hallinnasta, ylivoimainen este)
 - vuokrasopimukset oltava voimassa koko sopimusajalla sopimuskauden ajan

Perus- ja viherryttämistuki ja LHK sopimusosalalla

- Pellon ulkopuolisille alueille on mahdollista maksaa myös perus- ja viherryttämisen tukea → edellyttää tukioikeuksia ja että täyttää pysyvän nurmen ehdot
- Lohkolla mahdollisesti myös LHK kelpoisuus → kyseinen lohko on vuonna 2014 tullut ilmoittaa pysyväksi laitumeksi tai luonnonlaidun-niitty kasvukoodilla
- Pysyvän nurmen kasvulohkolla voi kasvaa enintään 50 puuta/ha
- Puut tulee sijaita hajanaisesti → puuryhmät eivät ole mahdollisia

- Puiksi katsotaan:
 - Yli 2m korkuiset puuvartiset kasvit
 - Yli 0,50m korkuiset tuotantoeläinten ravinnoksi soveltumattomat puuvartiset kasvit (esim. katajat)

- Lohkolla saa olla
 - Tuotantoeläinten ravinnoksi sopivia, korkeintaan 2m korkuisia yksittäisiä tai pieninä ryhminä kasvavia lehtipensaita tai lehtipuiden taimia
 - Tukikelpoisen lohkon pinta-alasta vähintään 50% on oltava heinä- tai nurmikasveja

Mitä hoitosuunnitelmaan?

- Arvio hankkeen vaikutuksista ympäristöön
- Suunnittelun hankkeen yleiskuvaus ja tavoitteet
- Kartta ja peruslohkoliite
- Yksilöidyt perustamis-, hoito- ja muut toimenpiteet lohkokohtaisesti jokaiselle sopimusvuodelle
- Toteutusaikataulu vuosittain
- Selostus siitä miten toimenpiteet edistävät sopimukselle asetettujen tavoitteiden noudattamista

Sopimuskäsittelijöiden yhteystiedot

Ulla Kokko, ulla.kokko@ely-keskus.fi : moma

Niina Karen, niina.karen@ely-keskus.fi: moma

Pirjo Myllylä, pirjo.myllyla@ely-keskus.fi:luomu

Heli Ronkainen, heli.ronkainen@ely-keskus.fi :
kosteikot, kurki-, joutsen-, ja hanhipellot,

Johanna Honkanen, johanna.honkanen@ely-keskus.fi: luomuvalvonta

Anna-Leena Vierimaa, anna-leena.vierimaa@ely-keskus.fi: luomuvalvonta

ymparistosopimus.pohjois-pohjanmaa@ely-keskus.fi